

ODPADNA EMBALAŽA

Seminarska naloga

Mentor: doc. dr. Diana Gregor Svetec

Avtor: Nataša Ahačič

UVOD

V okviru obsežnega področja ravnanja z odpadki zavzema problematika ravnanja z embalažo in odpadno embalažo posebno mesto. Ne toliko zaradi količine tovrstnih odpadkov (odpadna embalaža zavzema le okoli 3% teže vseh odpadkov) ali zaradi njihovega nevarnostnega potenciala, prej zaradi razmeroma velikega volumna, znatnega deleža organskih snovi (za katere se močno omejuje količine dovoljene za odlaganje) in izredne razširjenosti nastajanja odpadne embalaže v vsakodnevnem življenju vseh ljudi (predstavlja okoli 20% komunalnih odpadkov).

VRSTE EMBALAŽE

- **Primarna ali prodajna embalaža** (kozarci, vrečke, konzerve, steklenice, plastenke, škatle, sklede, tube)
- **Sekundarna ali skupinska embalaža** (skupinska embalaža): folije, škatle ali podobni ovoji
- **Terciarna ali transportna embalaža** so sodi, zaboji, ročke, vreče, palete, škatle.
- **Vračljiva embalaža** je embalaža, za katero je zagotovljeno vračanje proti kavciji in je po vsakokratni vrnitvi namenjena ponovni uporabi.
- **Transportna in prodajna embalaža** vključuje tudi embalažo, kot so nosilne (trgovinske) vrečke, torbe, škatle, »škrniclji«, pizza kartoni, ovojni papir.

KAJ JE ODPADNA EMBALAŽA ?

- **Odpadna embalaža** je embalaža, ki je odpadek skladno s predpisom o ravnanju z odpadki. Ostanki materiala, ki nastajajo pri izdelavi embalaže, niso odpadna embalaža. Odpadno embalažo delimo glede na mesto nastanka.
 - **Odpadna embalaža, ki je komunalni odpadek**, je odpadna prodajna ali skupinska embalaža, ki nastaja kot odpadek v gospodinjstvu ali kot po naravi in sestavi gospodinjskim odpadkom podoben odpadek v industriji ali obrtni, storitveni ali drugi dejavnosti.
 - **Odpadna embalaža, ki ni komunalni odpadek**, je odpadna prodajna, skupinska ali transportna embalaža, ki nastaja kot odpadek pri opravljanju proizvodne, trgovinske, storitvene ali druge dejavnosti.

Kateri materiali se pojavljajo v odpadni embalaži?

Papir

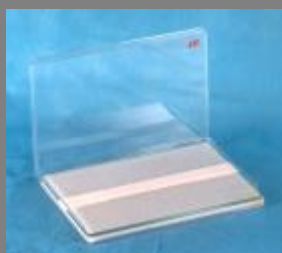
Lepenka

Plastika

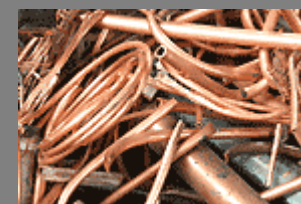

Les

Steklo

Kovine

RAVNANJE Z ODPADNO EMBALAŽO

- Tako v Evropi kot tudi v Sloveniji strokovnjaki iščejo primerne rešitve, kako bi izboljšali načine ravnanja z embalažo oz. odpadno embalažo.
- Glavni namen EU je preprečiti odpadno embalažo in spodbujati iskanje metod za ponovno pridobivanje surovin, ki se v njej nahajajo.
- Da pa bi bili ukrepi pri preprečevanju in zmanjševanju vplivov embalaže in odpadne embalaže na okolje usklajeni v vseh državah članicah, ter da bi se s tem preprečilo nastajanje ovir pri delovanju notranjega trga, je EU leta 1994 izdala t.i. **Direktivo o embalaži in odpadni embalaži (94/62/EC)**.

DIREKTIVA EU

- Direktiva opredeljuje zahteve po:
 - preprečevanju nastajanja odpadne embalaže, po ponovni uporabi, po različnih načinih predelave (recikliranje, organska predelava, energetska predelava), s čimer naj se v končni fazi zmanjša delež odložene odpadne embalaže na skrajni minimum.
- V okviru postavljenih ciljev glede predelave, se zahteva:
 - **predelava od 50 do 65 %** skupne mase odpadne embalaže,
 - **recikliranje 25 do 45 %** skupne mase odpadne embalaže, in
 - pri recikliranju vsaj **15 % vsakega posameznega embalažnega materiala.**
- V postopku sprejemanja pa je že predlog, ki postavlja obvezo po doseganju višjih, ostrejših ciljev do konca leta 2008:
 - za predelavo minimalno 60%,
 - za recikliranje od 55 do 80% in
 - za recikliranje posameznih embalažnih materialov kot sledi: za steklo in papir 60%, kovine 50%, plastiko 22,5% in za les 15%.

STRATEGIJE REŠEVANJA PROBLEMATIKE ODPADNE EMBALAŽE V SLOVENIJI

- Pravilnik o ravnanju z embalažo in odpadno embalažo
- Sistem ravnanja z odpadno embalažo

Pravilnik o ravnanju z embalažo in odpadno embalažo

- Novembra leta 2000 - Slovenija prenese zahteve direktive 94/62/EC prenesla v svoj pravni red; izdan je bil [Pravilnik o ravnanju z embalažo in odpadno embalažo](#) (Ur. list RS, št. 104/00 in 12/02).
- je del zakonodaje, ki jo je Slovenija prevzela v procesu pridruževanja k EU.
- V državah EU je predpisan način ravnanja z odpadno embalažo že vrsto let utečen in nekatere države dosegajo celo višje deleže predelave od predpisanih. Pri izvajanju tega pravilnika je Slovenija dosegla prehodno obdobje in sicer za implementacijo zahtev glede stopenj po recikliranju oziroma predelavi odpadne embalaže.

- Pravilnik določa pravila ravnanja in druge pogoje v:
 - proizvodnji, prometu in uporabi embalaže,
 - za zbiranje, ponovno uporabo, predelavo in odstranjevanje odpadne embalaže.
 - Velja za vso embalažo, ki se daje v promet, ne glede na njeno funkcijo (prodajna ali primarna, skupinska ali sekundarna ter transportna ali terciarna) in za vso odpadno embalažo ne glede na materiale (papir in lepenka, steklo, plastika, kovina, les, sestavljeni materiali - kompoziti...).
- Zavezanci po pravilniku so:
 - **proizvajalci embalaže**, če jo dajejo v promet (ne za lastno uporabo)
 - **uvozniki embalaže ali embaliranega blaga** za namen dajanja v promet
 - **Embalerji** (proizvajalci najrazličnejšega blaga)
 - **trgovci**
 - **končni uporabniki** (za svojo dejavnost embalažo ali embalirano blago uvažajo sami).

- Proizvajalci, uvozniki, embalerji in v nekaterih primerih tudi trgovci bodo morali za embalažo, ki jo bodo dali v promet na slovenskem trgu, na svoje stroške zagotoviti redno prevzemanje odpadne embalaže, ki je komunalni odpadek, od izvajalcev javne službe ravnanja s komunalnimi odpadki in prevzemanje ter zbiranje odpadne embalaže, ki ni komunalni odpadek, od končnih uporabnikov ter zagotoviti njeno ponovno uporabo, predelavo ali odstranjevanje skladno s predpisi.
- V zvezi z naštetimi obveznostmi je bila ustanovljena gospodarska družba t.j. **družbo za ravnanje z odpadno embalažo**, ki naj bi skladno s predpisi zagotavljala ravnanje z odpadno embalažo.
- Ta zagotavlja:
 - redno prevzemanje odpadne embalaže, ki je komunalni odpadek, od izvajalcev javne službe ravnanja s komunalnimi odpadki,
 - prevzemanje in zbiranje odpadne embalaže, ki ni komunalni odpadek, od končnih uporabnikov (tisto odpadno embalažo, za katero bo imela družba pogodbo z zavezanci) ter
 - ponovno uporabo, predelavo ali odstranjevanje prevzete in zbrane odpadne embalaže.

- V Sloveniji poznamo dve družbi za ravnanje z odpadno embalažo obstaja:

- SLOPAK (ustanovljena leta 2000)

- INTERSEROH

ZAKLJUČEK

Odpadna embalaža danes predstavlja približno 20% teže in 40% prostornine občinskih odpadkov in večina tega konča v upepeljevalnikih ali na odpadnih. Embalažna politika, ki bi zmanjševala odpadke, bi ne samo pripomogla k čistejšemu okolju, ampak lahko tudi k pospeševanju gospodarstva, saj bi omogočila zmanjševanje proizvodnih stroškov in tudi spodbudila odpiranje novih delovnih mest v industriji predelave in recikliranja.